MASNOU

HOMENATGE AL REI AMADEO I.er

Descubriment de la lápida que ha de donar aquest nom a la nova barriada obrera, per acord de l'Ajuntament : : : :

2 de JULIOL, 1922

MASNOU

HOMENATGE AL REI AMADEO I.er

Descubriment de la lápida que ha de donar aquest nom a la nova barriada obrera, per acord de l'Ajuntament : : : :

2 de JULIOL, 1922

TIP. DEL CENTRO DE ADMINISTRACIÓN MUNICIPAL
:: CALLE CASANOVA, 55 Y 57.—BARCELONA ::

RELACIÓ NOMINAL

dels senyors que componen l'Ajuntament actual, que són:

Alcalde	D.	*Jaume Curell Sampera*
1.er Tinent id.	»	*Jaume Gibernau Durán*
2.o id. id.	»	*Joan Pagés Oliver*
Síndic	»	*Josep Xuriach Catalá*
Regidors	»	*Manel Colomé Casals*
»	»	*Josep Juriol Batlle*
»	»	*Joan Bertrán Maristany*
»	»	*Jaume Pagés Plá*
»	»	*Pau Bertrán Collell*
»	»	*Miquel Matalí Font*
»	»	*Sadurní Jordana Parera*

Secretari,

D. Josep Canudas Sans

Homenatge al Rei Amadeo 1.er

Generalment, els pobles solen patir del vici de no donar importancia a cap dels actes que's succeeixen en sa vida interior o local, i per això no resta d'ells el més petit record, una vegada esmortuits els primers entussiasmes o desvanescudes les impresions del moment.

La manca d'Historia particular de cada poble, o més clar, historia íntima, contribueix en molt a que l'amor i afecte de llurs fills no sia a voltes tan intens com correspondría, doncs la ignorancia dels fets més culminants o els successos més trascendentals, ans apaga que enardeix els entussiasmes.

De no trobar-nos mancats d'aquest element transmisor de la vida pública de nostres avant-passats, no ens veuriem avui en la precisió d'explicar un fet important de la Historia de Masnou, desconegut de la generalitat dels seus actuals veins, i que requereix son coneixement per a que tingui la importancia deguda l'homenatge que aném a tributar al Rei Amadeu 1.er, explicació feta per encàrrec del Sr. Alcalde i en nom de l'Ajuntament.

***

La poixança industrial dels pobles porta aparellada la inmigració de la classe treballadora, i en conseqüencia, la manca d'albergs, plantejant un problema que, si sempre és de costosa resolució, molt més ho és en els moments actuals, car sense veure's d'una manera clara les causes que ho produeixen, és general arreu del món aquesta escassetat de cases, avants-dita.

Amb l'increment que prengué la fabricació textil al constituïr-se la S. A. «La Industria Lonera», afluiren a nostre poble un gran nombre d'obrers procedents d'altres regions industrials de la muntanya

de Catalunya, i toparen acte seguit amb serioses dificultats per a trobar un modest redós aon aixoplugar-se, i això feu que la Direcció o Gerencia de la entitat fabril (com sempre, vetllant per a el bé de llurs obrers), es preocupés d'aital assumpte, tant per esperit d'humanitat com per conveniencia propia, concebint el projecte de construir un grup de cases, a propósit per a obrers, en lloc proper a la fàbrica i que reunís condicions d'agradable estatge, prenent realitat positiva l'any 1914, amb la construcció d'aquest simpàtic i atractiu barri, que dés d'allavors fins avui ha vingut anomenant-se'n «*Cases Barates*».

Les costums i vicis dels poblés, aixís com els individuals, de no corretgir-se en llurs comensaments, arrelen d'aital manera, que ben prest es fan refractaris a tota esmena i extirpació; d'aquí vé, que la costum de dir-se'n *Cases Barates* hagi pres tal increment que, de continuar amb aquest nom, es faría tradicional, i creiem que una agrupació de cases noves, tan boniques i escaientes i en lloc tan pintoresc emplaçades, mereix un nom apropiat, digne del poble i de la gent que en elles viuen.

Certament que és degut això a no haver-se preocupat ningú, ni els fundadors, ni els veins, ni el mateix Ajuntament, d'haver-li donat nom apropiat, oblit que avui ha vingut a subsanar l'actual Ajuntament, per iniciativa de l'Alcalde, Dr. Curell, donant-li un nom digne, just i simpàtic: Carrer del Rei Amadeo 1er.

A manca d'altres elements de judici per a justificar lo molt que té merescut aquest Rei el ser glorificat per els masnouins, cal recordar solsament la grandiosa i entussiasta manifestació de simpatía amb que el va celebrar el nostre poble quan sigué honorat amb llur reial visita.

Sols els que la presenciarem podem formar-nos cabal concepte de lo que era Masnou en aquella diada històrica; tothom va sortir al carrer i de tots els llavis eixien visques al Rei, expressió expontània i sincera, sortida del fons dels cors, plens d'amor i de carinyo al Rei essencialment popular.

Mes com podría molt bé donar-se el cas entre nosaltres, de que algú considerés impropi el nom d'un Rei per a una barriada obrera, cal fer avinent que

fins sens haver fet cap mercé a nostra vila, i tan sols per llurs condicions personals, pels procediments lliberals amb que governà i per la democracia que implantà en les costums espanyoles, mereixería aquesta póstuma consideració, doncs, si políticament era un Rei, era personalment un ciutadà espanyol, tan respectuós amb les lleis i amb els drets del poble, que més es va estimar renunciar a la corona i devallar del trono, abans que mancar al jurament de fidel guardador de les públiques llibertats.

A bon segur que, si per sort, encara visqués, res li sería tan agradós com el veure's en nom o en efigie col-locat en mig dels obrers, a quins tan dignificà amb ses obres i costums, i que avui dés del cel agrairía, a ésser possible, la sensació de les ànimes.

I per a que aquest nom es generalitzi i es fassi popular, tots ens hi havem d'interessar, uns per esperit de justicia i altres perque cap més nom escauría més i millor en un barri obrer, que el del Rei, que en el temps de llur regnat no arribà a arrelar-se en el país per son esperit massa popular i democràtic i que a l'abandonar el trono se n'emportà, com auríﬁc ròssec, les simpatíes i lloances de les classes socials més humils, per a les que a tot hora tingué mots d'afecte i benevolença.

Per això jo demano a tots els masnouins, i especialments als veins d'aquesta riallera barriada obrera, que en lo successiu deixin a l'oblid el nom de «Cases Barates» i tinguin sempre als llavis el simpàtic i sugestiu del Rei Amadeo 1er.

I ara vé el cas de dir quatre paraules per a la més plena justificació d'aquest nom.

Una de les primordials virtuts dels pobles ha d'ésser l'agraiment a tots els que indirectament o directa han contribuit a la seva expansió o bon nom, ja sia amb ses riqueses, el seu talent o en qualsevol ram del treball humà.

I encara que nostre Masnou no ha estat pas dels que menys ha demostrat posseir aquestes virtuts, com ho ha demostrat moltes vegades i de que tothom recorda i sab bé prou, té, malgrat tot, pendent un deure de gratitud amb l'home que dés de la més alta gerarquía baixava fins al poble per a servir-lo amb major senzillesa que cap altre ciutadà, quan

aquest li suplicava alguna innovació o reforma que pogués contribuir a millorar llur situació o aminorar llurs necessitats: el Rei Amadeo 1er.

Aquest Rei, desitjós de conéixer el país quin destí li estava encomenat per la soberana voluntat del poble espanyol, en una excursió per Catalunya va aturar-se a Masnou, circunstancia que aprofitaren els homes que allavors regíen la població, per a demanar-li algunes mellores que li eren indispensables en llur qualitat de poble eminentment marí, ja que la marina era llur única i exclussiva font de treball i de riquesa, mellores consistents en la instal-lació d'una estació telegràfica i aument en el servei de correus.

La concessió fou feta a seguit de la petició i poc temps després s'inauguraren aquestos serveis.

Encara hi ha un altre concessió, si bé aquesta no sigué demanada — puix és de caràcter general — que posa de relleu l'esperit de justicia de que estava animat sempre el Rei i l'afany d'honorar i enaltir el treball.

Ell és el qui va implantar la llei de premiar els serveis dels marins en una forma honorífica, puix va considerar dignes del grau d'oficials de l'Armada als pilots que portaven un número molt crescut d'anys de serveis en la marina mercant, per qual llei obtingueren el títol de Tinent de navili els modestos Capitans de barco envellits en els serveis del mar; llei que caigué en desús i sigué derogada tan punt devallà del trono el Rei que l'havía inspirada.

Avui que mercés als extraordinaris avenços de la ciencia, i l'ésser tan perfeccionats els serveis de comunicacions, estem, pot dir-se, en íntim contacte amb els llocs més apartats del món, no és fàcil compéndrer la satisfacció que produí en aquells temps llunyans, la atenció dispensada a nostre poble pel Rei D. Amadeo de Saboia.

D'ésser tan general allavors, com ho és ara, el regoneixement dels serveis fets i els mérits contrets, i més que el regoneixement, el deure d'honorar-los com es mereixen, no seriem pas nosaltres els qui avui rendíssim aquest tribut d'agraiment a aquell gran Rei, de qui digué un poeta

«que sin ser hijo de la tierra ibera
tratóla como madre verdadera».

Nostres avant-passats, quins reberen l'atenció i fruiren les primicies de la mellora, eren els més indicats per a honorar a llur protector i exterioritzar llur gratitud a l'home d'esperit progressiu que els hi facilità la prompte comunicació amb les persones més volgudes, allunyades de la llar per inmenses extensions de terra i aigua i tranquilitzar el seu esperit, apesarat moltes vegades pels dubtes sobre la sort de llurs parents, amics i companys.

I ja que ells, no per culpa seva, sinó per culpa de la època que visqueren, no cumpliren aquest sagrat deure, per ésser nosaltres els descendents directes d'aquells navegants que fundaren i engrandiren nostra vila fins a donar-li l'explendor i fama que avui té, en nom de nostres avant-passats i en compliment d'un deure que considerem sagrat, venim avui a homenatjar, encara que modestament, a un Rei gloriós, Rei cavaller, Rei demòcrata i lliberal que no pot jamai quedar oblidat dels bons masnouins i ha de anar ajuntat llur nom, com un joiell preuat, a la Historia de Masnou.

J. BERTRÁN I ESTAPÉ

2 de Juliol de 1922

Arribada del Rey Amadeo

El día 21 de Setembre de 1871, va arribar a aquest poble, de pas per a Barcelona i de retorn d'una excursió a la provincia de Girona, el Rei don Amadeo 1er.

L'esperit lliberal i progressiu que encarnava en llur persona, tenía aquí molts i entussiastes partidaris i adeptes, per lo que no és extrany se li fés una rebuda tan afectuosa i casi bé delirant.

Si com a Rei d'Espanya era un deure de tot poble culte i educat rebre'l amb deferencia i cortesía, com a Rei d'Espanya, lliberal i cavaller, deviem rebre'l amb carinyo i entussiasme i axís va ésser en efecte,

puix és impossible tributar jamai a cap altre persona una acullida més franca, entussiasta i carinyosa que la dispensada per aquest poble al Rei D. Amadeo de Saboia.

Serien les tres de la tarda quan arribà el tren reial al baixador d'Ocata, saludant la seva arribada la gernació que l'esperava, amb grans manifestacions d'alegría, demostrada amb atronadors aplaudiments i frenètiques aclamacions al Rei.

I per a que es formi un judici exacte de la manera com el va rébrer el poble, transcribim seguidament la relació d'un testimoni ocular, publicada en un diari d'aquella época: «La Crónica de Cataluña».

Masnou, 21 de Septiembre de 1871

Sr. Director de «La Crónica de Cataluña»

«Muy Sr. mío: Testigo presencial de la entusiasta ovación que S. M. el Rey recibió en este pueblo, a su paso para esa, no puedo resistir la tentación de describírsela brevemente.

Así que el pueblo de Masnou tuvo noticia de que S. M. el Rey pasaría por su recinto, se inició una suscripción puramente voluntaria, en la que se apresuraron a tomar parte gran número de vecinos y con la cual se pudo recibir a S. M. de una manera digna.

Mástiles colocados en todo el trayecto de la población, rematando con vistosos gallardetes y con escudos ceñidos con coronas de laurel, apareciendo en unos pintada la inicial del Rey y en otros la cruz, símbolo de la dinastía de Saboya; un número inmenso de vistosas banderas propias de los buques de la población, en forma de arco entre los mástiles; una plataforma levantada al pie de la estación de Ocata, punto de parada del tren, adornada y alfombrada con sumo gusto y con arcos formados con flores artificiales; la fachada de la Casa Consistorial, engalanada con el retrato de S. M. bajo dosel y una gran dedicatoria al mismo; dos grandes grupos al pie de la casa popular, artísticamente construídos, representando el uno la marina y el otro la industria y el comercio; la Escuela libre de Náutica, adornada con exquisito gusto y algunos edificios particulares, en-

tre ellos el café del Centro, con el retrato de S. M. bajo dosel y todos los balcones y ventanas que miran hacia la carretera y el mar cubiertos con variadas colgaduras: he ahí los adornos con que se engalanó el pueblo de Masnou para recibir la visita del primer Rey elegido por la soberana voluntad del pueblo español.

Tres horas antes de la llegada del tren regio, los acordes ecos de la banda municipal de esa, perfectamente dirigida por el Sr. Sampera, reunieron a todos los vecinos del pueblo y no pocos de las poblaciones limítrofes, especialmente de Alella, ávidos de conocer y saludar al Rey D. Amadeo 1.º.

Reuniéronse en la Casa Consistorial el Ayuntamiento, el Juzgado municipal del pueblo, el Sr. Cura Regente de la parroquia, una Comisión del Ayuntamiento de Alella, presidida por su Alcalde primero y más de 200 personas, las que a la primera salva disparada desde la azotea, que anunció que el tren real había salido de Premiá, se dispusieron en la plataforma para recibir a S. M.

Tan pronto como se hubo apeado, le dirigió el Alcalde, en representación del Municipio y del pueblo entero, una corta y elocuente felicitación, que mereció los plácemes de cuantos la oyeron y acompañó luego a S. M., seguido de todos los invitados, al salón de la Casa Consistorial, cuyas paredes tuvo la Comisión organizadora la oportunísima idea de cubrir con los diseños de los buques que pertenecen a Masnou y vienen tripulados por los vecinos del mismo. Quedó muy agradablemente satisfecho el Rey al recibir respuesta afirmativa a la pregunta que dirigió al Alcalde para saber si todos aquellos buques navegan actualmente.

Dignóse S. M. probar el refresco que se le tenía dispuesto en la misma sala, y después de hacerle presente que el pueblo tenía pendientes dos instancias, una pidiendo mejoras en el servicio de Correos y otra para establecer una estación telegráfica, S. M. se dignó llamar al Director de Comunicaciones, don Víctor Balaguer, a quien, después de enterarlo de la importancia mercantil del pueblo, significó su real voluntad de que fueran prontamente atendidas dichas peticiones.

Dejó el Rey, como en todas partes, una prueba de los sentimientos altamente benéficos que le animan y mandó entregar al Alcalde 500 pesetas, para que diese a ellas el uso que estimase conveniente, como conocedor de las necesidades del pueblo. Y volviendo a abrirse dificilmente paso entre la apiñada multitud que le vitoreaba sin cesar, subió al coche real, siendo durante el trayecto de la población por todas partes aclamado.

El pueblo de Masnou conservará un eterno y grato recuerdo de la visita de S. M.»

El testimoni ocular, autor de la transcripta ressenya, era D. Joan Cabot, distingit advocat de Barcelona, qui més tart va figurar activament en l'Ajuntament de dita ciutat.

Actuava d'Alcalde D. Antoni Font i Mercé i desempenyaven els càrrecs de Jutge i de Rector don Grau Maristany i Alsina (Soberano) i D. Agustí Torelló, respectivament.

De la Comissió organitzadora dels festetjos, que actuava sots la direcció de l'Alcalde, en formaven part D. Jaume Maristany i Alsina (Soberano) i don Pau Estapé Maristany-Xala, quins com a més joves sigueren, ja que no el cap, els nervis que imprimiren el moviment a aquell organisme.

J. B.